

Naša zastava v članski vasi, 10. 7. 2019. Foto: Metod Di Batista

nega odgovora. Vsak član in vsak jamar ima za ta ZAKAJ zelo osebni ZATO!

Kaj torej družijo in žene Člane Veterane? Poleg revmatizma, starostnih (da ne rečem starčevskih) tegob, zbledelega spomina, starih vicev in ne nazadnje tudi tistega: »A se spomniš kako smo se ga na ... ?« nas družijo še nekaj.

Če vam rečem, da nas družijo le staro prijateljstvo, je veliko premalo. Družijo nas veliko, veliko več kot samo to. Družijo nas več kot 50, 60 let stari skupni spo-

mini, pa čeprav je od nekaterih ostala le še sled. Družijo nas neke vrednote, ki so nam skupne in jih sami niti ne znamo dobro definirati. Vemo pa, da vse to pride na dan, ko smo skupaj, ko skupaj nekaj počnemo, ko skupaj kopljemo, se prepiramo o nadaljevanju jame ali pa pijemo in ko skupaj kaj »zaserjemo«. Takrat (ko kaj zaserjemo) pa rečemo, da je tako predvidel arhitekt!!!

Če bi nas kdo od zunaj opazoval na članskem vrhu, bi se zagotovo iz previdnosti umaknil daleč stran in poskušal pozabiti čudake, ki se tam nekaj grejo.

V najboljšem primeru bi nas okarakteriziral kot neke stare prdce, ki se trudimo drug drugemu dokazati, da še nismo za staro šaro (ali žaro) in da smo še popolnoma pri močeh. Pa čeprav po vsaki malo zahtevnejši sredini akciji nekaj dni ližemo svoje rane in se mažemo s konjsko mastjo za blaženje bolečin v sklepih in mišicah.

Presenetljivo se nam občasno pridružijo tudi mladci. Res, da ne tako pogosto, kot bi si želeli, saj je vedro s kamenjem vsako sredo težje, pa vendarle. Ne vem sicer ali pridejo iz vljudnosti ali iz radovednosti, vendar sem prepričan, da smo vsi stari prdci ponosni na to, da nas pridejo pogledat. Nečesa se mogoče celo naučijo od nas. Če drugega ne pa mogoče strpnosti in tolerance do drugače mislečih. Strpnost in toleranca se med Veterani izražata zelo glasno!? Če dovolj glasno ne objavljaš svojih argumentov, jih nihče ne bo upošteval. Predvsem zato ne, ker jih ne bo slišal in ne zato, ker se ne bi strinjal z njimi.

Ja saj res, ZAKAJ hodimo na članski vrh???

ZATO, KER JE ARHITEKT TAKO PREDVIDEL!!!!!!

Člansko! |

France Šušteršič ZAKAJ RADOŠČA

Ko beremo o monumentalnem številu ekskurzij in udarniškem kopanju v Radošci, se prej ali slej vprašamo: zakaj ravno ta neugledna luknja? Odgovor je preprost – ker bi dobitok lahko bil »Janezkov lonec« (jackpot).

Udornica, ki jo danes imenujemo Radošča, je tako neopazna, da nikoli ni imela izvirnega domačega imena. Ob iskanju Lipertove jame jo je še zgodaj leta 1963 našel Rado Radešček. V pogovorih smo jo imenovali kar Radotova. Ker o kilometrskih notranjih delih Najdene jame tedaj nismo niti slutili, smo nanjo hitro pozabili. Par let kasneje je bila slika že precej drugačna – udornica bi lahko prekinila severno nadaljevanje Šerkovega rova Najdene jame. Jama se je tedaj že skoraj povsod končevala. Predvsem ni bilo nobenega rova (vsaj

znanega še danes ni), ki bi vodil v pričakovano podzemlje v smeri sistema Jama na Meji, severno in severovzhodno od Najdene jame. Radotova udornica kar naenkrat ni bila več čisto od muh.

Kakega res privlačnega dihalnika okrog udornice nismo našli, a ga tudi nismo resno iskali. Sva pa z Matjažem Pucom ugotovila, da vrtača tik južno od udornice, torej v smeri proti Vajzovi poti, ne more biti »navadna«. Živoskalne oblike v dnu le preveč jasno kažejo, da gre za nekaj drugega; morda odprt kamin neznan jame, zasut z ilovico. A premaknilo se ni nič. Desetletja pozneje, šele po Radotovi smrti, sva z Matjažem sklenila, da udornici poiščeva ime. Ohranilo naj bi spomin na odkritelja, a ob enem šlo v uho tudi domačinom in se zato rajši prijelo. Hitro sva se zedinila, da bo

udornica kar Radošča.

To je že bil čas, ko je zanimanje za Najdeno in Lipertovo jamo pričelo spet naraščati. Več kot to, da se je Najdena jama na zahodni strani krepko podaljšala, Lipertove pa še vedno nismo našli, ne bom rekel. Začeli smo razmišljati, kako bi v Lipertovo jamo prišli kako drugače kot skozi Putikov vhod. Po nekaj neuspešnih poskusih drugod je uspel prodor iz Galacijevke v Najdeno jamo, a Lipertovi nismo prišli nič bliže. Medtem so člani našega in tudi drugih društev spet pomislili na Radoščo in ob njenem robu našli in odprli več dihalnikov. Prvi poskusi kopanja so hitro pokazali, da poceni ne bo šlo – treba je bilo začeti projektno. Kako je šlo dalje, ste prebrali v Metodovem prispevku. Jama je mimgrede privzela ime udornice in tako je

ostalo.

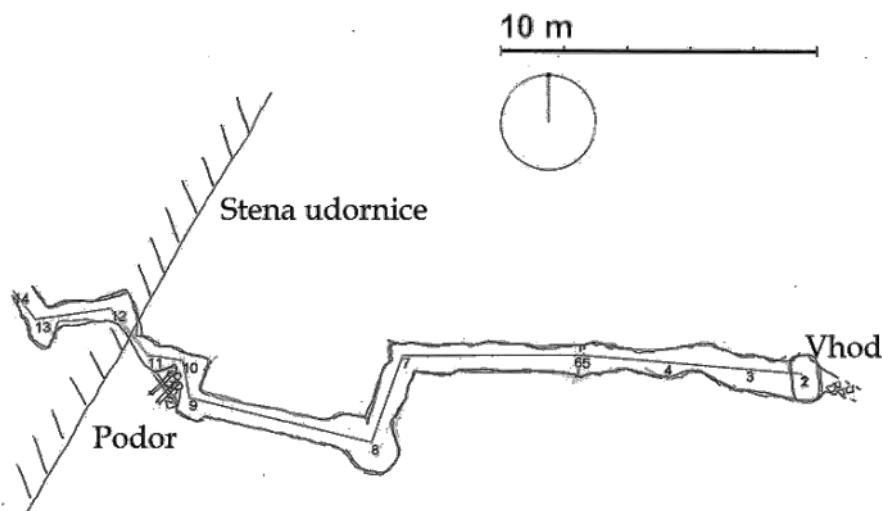
Kaj tedaj pričakujemo? Tiha želja vseh je, da bi se vendar enkrat odprlo in prvi, ki bi pomolil glavo v luknjo, bi na nasprotni steni prebral: »Das ist Lippert Höhle«. Šalo na stran, ampak sanjati ni prepovedano. Bolj trezna je ugotovitev, da je tudi dvojna vrtača tik severno in severovzhodno od vhoda v Najdeno jamo najbolj verjetno »predelan« kamin. Še več – zelo izprane škraplje tik zahodno od Vajzove poti kažejo, da je spodaj, a še kar blizu površja, bolj ali manj prazen, večji podzemski prostor. Torej imamo niz: vhodna dvorana v Najdeno jamo – dve zaporedni vrtači, ki sta v resnici brezstropi jami – udornica Radošca - na njenem severnem robu pa dihalnik/jama enakega imena. In dalje proti severu - nič? Gotovo se rov kar tako ne konča, a so pričakovani rovi tako globoko, da podori – kolikor jih je – ne sežejo do površja. Kaj tam je, lahko samo ugibamo – morda res Lipertova – morda so tam rovi, ki nas bodo nekako privedli v Najdeno jamo in jo s tem podaljšali - ali pa je tam »samostojna« jama, ki jo bo treba šele povezati s sistemom.

In višine? Vhod v jamo Radošco je kakih 5 m višje od vhoda v Najdeno. Radošca je po zadnjih meritvah globoka okrog 25 m. Njeno današnje dno je tedaj 20 m pod višino vhoda v Najdeno jamo. Ker je vhod v Najdeno na višini cca. 518 m, moramo enake višine, kot jo ima ta hip dno Radošce, iskati nekako na višini dna pod Baldahinom. Približno enako visoko je še fragment vodoravnega rova vrh Stopinjskega kamina. Razširitev/dvoranica v Coxovem kaminu je nekaj metrov višje.

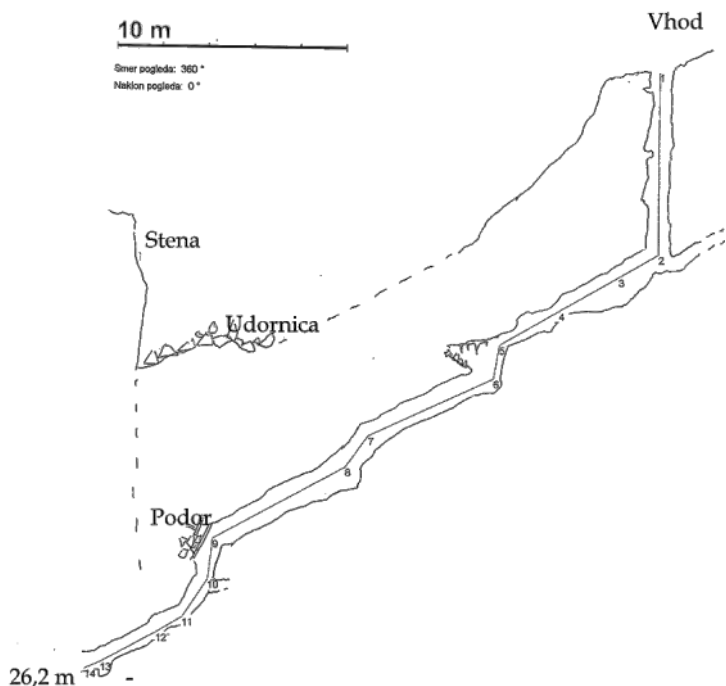
Ker je sistem Najdene jame v osnovi freatičen, so navedene razlike dovolj majhne, da ne motijo. Še vedno pa smo okrog 30 m nad vodoravnim, zaglinjenim delom Šerkovega rova. Če naj v

Radošci iščemo njegovo nadaljevanje, se bo treba prebiti še okrog 30 m nižje. A pomislimo – zdaj smo v območju podora in kakšno zasigano ali blatno pobočje, ki bi vodilo navzdol, nikakor ni izključeno. Vsekakor v Najdeni jami obstojajo namigi, da bi na višini »dna« Radošce nekaj moglo biti. Prepaha v Radošci si kajpak nismo izmislili. Ni ravno močan, a še vedno bistveno močnejši, kot je bil pred odprtjem v Javornikovem breznu (TT-I). Ni za odmet. Kopati znamo – preverjeno.

Člansko na Lansko! |

Radošca, tloris (zgoraj) in iztegnjeni profil (spodaj levo). Avtor: Janez Kanoni. 2020.

»Za koga? Za Putika!« 8. 11. 2019. Foto: Janez Modrijan